

**Základní škola Bezručova Říčany,
příspěvková organizace**

Minimální preventivní program pro školní rok 2020 – 2021

**v oblasti zneužívání návykových látek
„Škola bez drog“**

Zpracovatel: Mgr. Pavla Holoubková

Realizátor: 2. základní škola Říčany Bezručova, příspěvková organizace

Odpovědný pracovník: Mgr. Pavla Holoubková, školní metodik prevence

Mgr. Jan Šindelář, ředitel školy

Odborný garant – metodik sociálně patologických jevů a protidrogový koordinátor: Mgr. Pavla Holoubková

Termín realizace programu: 5 let - škol. rok 2015/2016 - 2020/2021

Materiál připomínkovali: kolektiv učitelů 2. ZŠ Bezručova Říčany, příspěvková organizace

OBSAH:

- 1. ÚVOD**
 - 2. VYTYČENÍ SOCIÁLNĚ NEGATIVNÍCH JEVŮ**
 - 3. CÍL MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU**
 - 3.1. Cílové skupiny
 - 4. ŠPC A KOORDINACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT, HARMONOGRAM**
 - 4.1. Stanovení odpovědnosti za koordinaci preventivních aktivit
 - 4.2. Úvodní schůzka
 - 5. ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL – NÁVYKOVÉ LÁTKY PODLE OSNOV**
 - 5.1. Znalosti a dovednosti žáků na 2.stupni ZŠ – návykové látky
 - 5.2. Metody práce
 - 6. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU**
 - 6.1. MPP ve výuce, akce školy ve školním roce 2019/20
 - 6.2. Zpráva výchovného poradce o výchovných problémech ve školním roce 2019/20
 - 6.3. Dostupnost publikací, filmů o návykových látkách ve školním roce 2019/20
 - 6.4. Spolupráce s organizacemi – efektivita, potřeby
 - 6.5. Dotazníkové šetření
 - 6.6. Samostatné primární preventivní projekty školy
 - 7. DALŠÍ AKTIVITY ŠKOLY**
 - 7.1. Schránka důvěry
 - 7.2. Konzultační hodiny
 - 7.3. Školní vrba
 - 7.4. Třídnické hodiny
 - 7.5. Příruční knihovna
 - 8. VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ**
 - 9. SPOLUPRÁCE SE ŠKOLSKOU RADOU A ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI**
 - 10. ZAPOJENÍ ŠKOLY DO VYHLÁŠENÝCH PREVENTIVNÍCH PROGRAMŮ JINÝCH ORGANIZACÍ**
 - 11. SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI ORGANIZACEMI**
 - 11.1. Oblast školství
 - 11.2. Oblast zdravotnictví
 - 11.3. Oblast sociálních věcí
 - 12. HODNOCENÍ AKTIVIT A SLEDOVÁNÍ JEJICH EFEKTIVITY**
 - 13. ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ**
 - 13.1. Řešení výjimečných situací
 - 13.2. Doporučený postup při řešení výjimečných situací
 - 13.3. Pomoc školy při řešení obtížné životní situace žáka/rodiny
 - 13.4. Školní program proti šikanování
 - 14. CELKOVÝ ROZPOČET**
 - 15. ZÁVĚR**
- PŘÍLOHY**
- METODICKÉ, UČEBNÍ MATERIÁLY
 - UŽITEČNÉ INFORMACE A ODKAZY, KONTAKTY (VÝBĚR)
 - VOLNOČASOVÉ AKTIVITY VE ŠKOLE, NABÍZENÉ ŠKOLOU

1. ÚVOD

Základní škola si klade za cíl zaměřit se na všeobecnou specifickou i nespécifickou primární prevenci i ve školním roce 2020-2021. Po našich získaných zkušenostech lze konstatovat, že se drogová problematika stává celospolečenským problémem. Zneužívání drog a jiné sociálně patologické jevy se dotýkají i dětí, které navštěvují základní školu. Proto je nutné, z našeho pohledu pedagogů, zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o sociálně patologických jevech, zejm. tedy drogové problematice. Snažíme se, aby informace byly podávány přiměřeně věku a schopnostem žáků.

Na primární prevenci se zaměřujeme jak ve výuce, tak i ve volnočasových aktivitách. Volíme různé metody práce, informace podáváme žákům i při neformálních setkání. Podporujeme vztahy mezi žáky i komunikaci s rodiči. Náš program primární prevence sociálně patologických jevů, který škola realizuje, je komplexní, dlouhodobý a kontinuální. Snažíme se zapojit různé spolupracující subjekty.

Za nejdůležitější formu prevence považujeme tvorbu takového životního prostředí a životního stylu, kde dětem, mladistvým i dospělým naplňují život aktivity, pro něž není žádného důvodu používání návykových látek, zejména drog. Takto pojatá prevence souvisí s komplexním přístupem celé společnosti, nejen výchovným působením školy.

Program školy je zaměřen na všechny věkové kategorie žáků, zvláště pak na věkovou kategorii 12 - 15 let, tedy nejohroženější skupinu.

Realizace MPP vychází z těchto dokumentů

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22, Věstník MŠMT sešit 5/1999
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691/2004-24, Věstník MŠMT sešit 6/2004
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT ČR na období 2015-2017, č. j. 37/2009-61.
- Metodický pokyn MŠMT ČR č. j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Vyhláška MŠMT ČR č.72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií České republiky při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č.j. 25 884/2003-24
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Metodické doporučení „Zásady přístupu k dětem, žákům, studentům s PAS v rámci vzdělávacího procesu
- Metodický pokyn spolupráce základních škol a orgánů sociálně-právní ochrany dětí Středočeského kraje
- Školní řád školy

2. VYTYČENÍ SOCIÁLNĚ NEGATIVNÍCH JEVŮ

Základním principem preventivní strategie je osvojování základní kompetence zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou u dětí, žáků, k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákona. Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- záškoláctví
- kriminalita a delikvence
- drogové závislosti, alkoholismus a kouření
- virtuální drogy (počítače, televize a video)
- úrazy v dopravě

3. CÍL MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Program vychází z cíle stanoveného v Minimálním preventivním programu pro školy a školská zařízení v oblasti zneužívání návykových látek "Škola bez drog".

Základním cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům.

Cílem našeho programu je zahájení dlouhodobého, komplexního primárního programu, do kterého je zahrnuto vše důležité, co je v současné době škole k dispozici a co je dostupné, a vše, co již bylo s úspěchem vyzkoušeno.

Primární prevence sociálně patologických jevů u žáků – základním principem strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti.

Důraz je položen na informovanost žáků v hodinách občanské a rodinné výchovy, volbě povolání, výchovy ke zdraví a dalších předmětech. Cílem je vést žáky k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládnutí stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek (ve spolupráci s rodiči).

Dále je zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. K tomuto cíli využijeme různých metod aktivního sociálního chování, individuálního přístupu k žákům, konzultačních i třídnických hodin apod.

Cílem je motivace učitelů k aktivnímu se zapojení do realizace programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy a k vzájemné informovanosti o chování žáků.

Dále využijeme v oblasti mimoškolní širokou nabídku volnočasových aktivit podle možností školy. Naše škola se výrazným způsobem podílí na spolupráci s občanským sdružením Mraveniště, centrum volného času při 2. základní škole Bezručova Říčany, příspěvkové organizaci. Toto sdružení v průběhu celého školního roku provozuje na škole organizování zájmové činnosti dětí a mládeže, převážně v budově základní školy, dále pořádá veřejné soutěže, pochody a tábory. Mraveniště se snaží oslovovat i děti předškolního věku, které potom pokračují v činnosti při školní docházce, mnozí i na střední škole.

Cílem je motivace rodičů ke spolupráci při realizaci programu

3.1. Cílové skupiny

Cílové skupiny, které sleduje program, jsou především:

- žáci
- pedagogové
- rodiče
- spolupracovníci školy v oblasti prevence (např. Dr. Kašparová, Policie ČR, pracovníci protidrogových center, pracovnice OSPOD)

Jak již bylo zmíněno výše, programy specifické i nespecifické primární prevence jsou koncipovány jako dlouhodobé a kontinuální. Proto i spolupráce s různými spolupracovníky je dlouhodobá, plánovaná v rámci celé školní docházky dětí.

4. ŠPC A KOORDINACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT, HARMONOGRAM

Na naší základní škole je ustanoveno Školní poradenské centrum (ŠPC). Toto pracoviště představuje vedení školy (ředitel i jeho zástupci pro oba stupně), výchovný poradce pro 1. stupeň, výchovný poradce pro 2. stupeň, metodik prevence sociálně patologických jevů, školní psycholog, školní speciální pedagog a školní asistenti. Každý má své kompetence a rozsah pracovní činnosti.

4.1. Stanovení odpovědnosti za koordinaci preventivních aktivit

Za koordinaci preventivních aktivit ve škole odpovídá metodik prevence sociálně patologických jevů jmenovaný do této funkce ředitelem školy. V rámci své činnosti se podílí na přípravě minimálního preventivního programu a jeho realizaci. Spolupracuje s výchovným poradcem třídními učiteli a ostatními pedagogy, se školním psychologem, s pedagogicko –

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

psychologickou poradnou a jí jmenovaným koordinátorem prevence, dále s krajským školským koordinátorem, krajským protidrogovým koordinátorem a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Tab. č. 1: Harmonogram realizace MPP

Harmonogram realizace:	Termín:	Odpovědnost:
vypracování návrhu programu	srpen - září 2020	<i>P. Holoubková J. Šindelář</i>
vytipování spolupracujících subjektů a odborníků	říjen 2020	<i>P. Holoubková ZŘŠ</i>
úvodní schůzka; předložení školské radě na nejbližší schůzce	říjen 2020	<i>ŠPZ J. Šindelář</i>
dopracování programu podle připomínek a návrhů	15. listopadu 2020	<i>P. Holoubková J. Šindelář</i>
schválení programu s vlastní realizací	polovina listopadu 2020 na ped. radě	<i>P. Holoubková J. Šindelář</i>
hodnocení programu	konec června 2021	<i>P. Holoubková J. Šindelář</i>

4.2. Úvodní schůzka

Úvodní schůzka za účasti vedení školy, školního metodika prevence sociálně patologických jevů a výchovných poradců je svolána vždy v průběhu přípravného týdne či měsíce září s cílem informovat a zahájit vypracování a realizaci Minimálního preventivního programu na škole, stanovení odpovědného pracovníka za realizaci programu a jmenování odborných garantů, stanovení termínu zahájení realizace programu, stanovení výše finančních prostředků na realizaci programu.

Školní metodik prevence sociálně patologických jevů seznámí školskou radu s cíli a plánovanou realizací programu na její nejbližší schůzce.

5. ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL - NÁVYKOVÉ LÁTKY PODLE OSNOV

Naše škola zařazuje, jak dokládá níže uvedená tabulka, podle vlastního plánu jednotlivé body prevence sociálně patologických jevů:

Tab. č. 2: Zařazení témat a aktivit prevence 1. stupeň

1. ročník:	Člověk a zdraví	zdraví a nemoc
		duševní a psychické zdraví – nemoc
		jak si udržovat své zdraví
		základní hygienické návyky
		léky – základní pravidla při užívání
	závislost na lécích	
	Osobní bezpečí	vztah k neznámé osobě
2. ročník:	Člověk a zdraví	přírodní látky – rostliny (prospěšnost a škodlivost)
		lesní plody a houby – jedlé, jedovaté, halucinogenní
		léčivé rostliny – byliny, výroba léků
		rostliny, ze kterých se vyrábí léky, ale i drogy
		znalost běžných léků – na kašel, rýmu, horečku, zásady
		užívání léků
	vitamíny	
	Osobní bezpečí	sám doma, sám na ulici
navazování kontaktů		
Prožitky: můj den – popsat prožití dne, nejhezčí část dne; znázornit barvami prožitý den; na co nejraději vzpomínám; s kým jsem strávil nejzajímavější prožitek; co bych chtěl v životě zažít; jaký je můj největší sen		
3. ročník:	Člověk a zdraví	návykové látky, pojem droga
		základní informace – nikotin, alkohol, kofein, thein
		domácí chemické prostředky na čištění, praní, úklid
		instituce, které se zabývají pomocí lidem s návyky
	Prožitky a názory	kouření – domov a rodina, reklama na tabák
		alkohol - domov a rodina, reklama na alkohol
		energetické nápoje – obsah povzbuzujících látek, nevhodné pro děti, ovlivňování činnosti nervové soustavy
4. ročník:	Člověk a zdraví	zneužívání návykových látek
		rozlišení návykových látek – legální a nelegální
		způsoby rozšiřování návykových látek
		způsoby odmítání návykových látek

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

5. ročník:	Prožitky	nácvik odmítání NL
		prevence v rodině
		jak se zachovám, když mi bude někdo nabízet NL
		poznáváme jeden druhého – postavení v kolektivu, volní vlastnosti
	Osobní bezpečí	kamarádství a důvěra
	Člověk a zdraví	návykové látky a osobní bezpečí
		orgány lidského těla – jak droga škodí jednotlivým orgánům
		návykové látky a lidské profese
	Prožitky a názory	dospívání a samostatné rozhodování
		životní vzor a cíle
co pro sebe a své cíle chci a můžu udělat		
mé největší přání		
jak být sám sebou		
co je pro mě důležité		

Tato témata jsou promítnuta do všech předmětů na 1. stupni, zejména pak do prvouky, přírodovědy a dramatické výchovy.

Tab. č. 3: Zařazení témat a aktivit prevence 2. stupeň

Český jazyk	- slohová cvičení, mluvní cvičení a literární projev na téma Problémy žáků ve školním kolektivu, vyprávění na téma Drogy kolem mně, Vztahy v rodině, Moje oblíbené místo, úvaha na téma Moje budoucnost, ...
Cizí jazyky	- vyprávění na téma Já a moje rodina, Mé představy o životě, Koho mám rád, Kdo mi ubližuje, Já a počítačové hry, Gambling a šikana u nás ve třídě, Moje představy o budoucím životě, používání a nebezpečnost drog v anglicky mluvících zemích v porovnání s naší republikou, další témata Porovnávání nebezpečnosti drog, Můj životopis, Proč se máme nebo nemáme rádi, Co nám na sobě vadí, Jaké nástrahy nám přináší život...
Zeměpis	- oblasti pěstování drog ve světě, Sociální prostředí v Praze - aktuální drogová problematika, Globální problémy světa, sociální konflikty - drogová závislost
Chemie	- zneužití vlastností chemických látek, toxikománie, účinky, poškození zdraví člověka
Přírodopis	- buňka jako základní stavební jednotka - vliv drogy na stavbu a růst buňky, Viry - vir HIV, jeho šíření, jaké způsobuje poruchy na zdraví člověka, zásady

	<p>zdravého životního stylu, látky poškozující lidské zdraví - návykové látky, vliv drogy na vyšší nervovou činnost, myšlení, city, emoce, lidské chování, otázky rasismu, pravidla lidské sexuality, která vedou ke zdravému pohlavnímu životu, podmínky rozmnožování a vznik potomstva, proces zdravého oplodňování - negativní vlivy, nebezpečí zplodění nezdravého potomka vlivem užívání drog, zplodění závislého potomka na drogách...</p>
Dějepis	<p>- vznik prvních závislostí na přírodních návykových látkách člověka - méně civilizované kultury, vznik moderní vědy a s ní vznik nových chemických látek - první zneužití návykových látek, Moderní životní styl i s nástrahami, které život provází - návykové látky, národnostní vztahy, rasismus, holocaust, totalitní systémy - fungování, principy, obrana, porovnání s šikanou.</p>
Občanská a rodinná výchova	<p>- téma Domov - užší a širší význam pojmu, diskuze, téma Rodina - nebezpečí po rozvratu rodiny - řešení problému pomocí drogy, význam rodiny pro výchovu zdravého jedince, zákon o sociálně právní ochraně dětí, téma Sexuální výchova - nebezpečí žloutenky, AIDS, antikoncepce, téma Národ - národní vědomí - nebezpečí přílišného nacionalizmu, téma Nebezpečí návykových látek a jiných závislostí (drogy, gamblerství, závislost na počítači, televizi), zvyšování odolnosti žáků - posilování sebevědomí, zkoumání vlastní identity a poznání, schopností a dovedností, téma Šikana - řešení problému agresivity mezi žáky, problémy šikany, pozitivní vztahy mezi spolužáky ve třídě, snášenlivost, tolerance, solidarita, řešení těžkých životních situací, společenství a vztahy v něm, téma Dospívání - hledání hodnot, harmonická osobnost, duševní zdraví...</p>
Výpočetní technika	<p>- internet - práce s informacemi o návykových látkách, jejich účincích, nejnovější vědecké poznatky o škodlivosti návykových látek, zákony postihující člověka, který přechovává návykové látky, dealerství...</p>
Pracovní a technická výchova	<p>- bezpečnost a hygiena práce - těkavé látky, čisticí chemické látky, lepidla, ředidla, výpary z barev a laků...</p>

5.1. Znalosti a dovednosti žáků na 2. stupni ZŠ - návykové látky

Tab. č. 4: Specifická primární prevence

<p>6. ročník</p>	<p>Základní pojmy - lék, drogy, závislost, gamblink Znalosti - historie drog, rostliny a jejich moc, dělení drog - drogy legální a nelegální, drogy podle účinku. Některé drogy a jejich účinky - tabák, alkohol, cannabisové drogy - marihuana a další druhy, těkavé látky, čistící chemické látky, lepidla, ředidla, léky</p>
<p>7. ročník</p>	<p>Základní pojmy - droga, závislost, lék, gamblink, halucinace Základní fakta o některých návyk. látkách, jejich účinky, rizika - tabák, alkohol, marihuana, těkavé látky, léky, okrajově heroin, LDS, Pervitin, tripy, ecstasy Znalosti - země, které drogy pěstují a vyrábějí, zákl. informace o legislativě související s legálními a nelegálními návykovými látkami, rozlišovat mýty o návykových látkách, stereotypy spojenými s jejich zneužíváním a mezi fakty, použít vhodné techniky pro zvládnutí situací, ve kterých se drogy mohou vyskytovat, osobní zodpovědnost za své rozhodnutí - důsledky</p>
<p>8. ročník</p>	<p>Základní pojmy - droga, závislost - psychická, fyzická, abstinenční příznaky, toxikomanie, halucinace, tolerance Znalosti a dovednosti - zákl. fakta o některých návyk.látkách, jejich účinky, rizika - tabák, alkohol, cannabisové drogy - marihuana, těkavé látky, halucinogeny, léky Cesty nelegálních drog do ČR - heroin, kokain, cannabisové drogy Informace o legislativě související s legálními a nelegálními návykovými látkami v ČR a Evropě - přehled trestů, způsob propagace drog (alkohol, cigarety...) doping, použít vhodné techniky pro zvládnutí situací, ve kterých se mohou drogy vyskytovat, informace o střediscích, kde získají žáci radu a pomoc, osobní zodpovědnost za své rozhodnutí - důsledky, zásady poskytování pomoci druhým</p>
<p>9. ročník</p>	<p>Vysvětlení termínů: měkké, lehké - tvrdé, těžké drogy, akceptovatelné riziko - neakceptovatelné riziko drog, experimentování - rizika, rekreační užívání, příležitostné užívání - rizika Znalosti a dovednosti - zákl. fakta o vybraných návykových látkách, jejich účinky, rizika - tabák, alkohol, cannabisové drogy, halucinogeny, stimulační látky, těkavé látky, léky Informace o legislativě související s legálními i nelegálními návykovými látkami , způsoby propagace drog (alkohol, tabák...), literatura o drogách - samostatná práce, různé druhy závislostí (gamblink, počítače, práce...), sekty, drogy, náboženství, extremistické skupiny a drogy, informace o střediscích, kde získají žáci radu a pomoc, osobní zodpovědnost za své rozhodnutí - důsledky</p>

5.2. Metody práce

V rámci výuky budou kromě tradičních metod práce využívány také další metody, které se osvědčily. Výchova ke zdravému životnímu stylu bude prolínat mezipředmětově, zvláště pak v předmětu Výchova ke zdraví.

Příklady používaných metod práce:

- aktivní sociální učení
- výklad (informace)
- samostatná práce (výtvarná práce, koláže, slohové práce na určená témata, referáty, informace z tisku...)
- přednášky, besedy (s učitelem, pozvanými odborníky), diskuse dramatická výchova, sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání nabídky drog...)
- párová, skupinová práce ve třídě apod.

6. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Škola svůj preventivní program zaměřuje na specifickou i nspecifickou primární prevenci. Nspecifická prevence je realizována nejen ve výuce, ale i mimo ni, tedy na akcích školy a ve volnočasových aktivitách. Specifická všeobecná primární prevence se odehrává ve spolupráci s dalšími subjekty, např. Cesta integrace, Odyssea, Policie ČR.

6.1. MPP ve výuce, akce školy ve školním roce 2019-2020

Základní škola plánuje a pořádá různorodé akce pro příslušné věkové skupiny. Školní rok 2019-2020 byl v tomto ohledu velmi specifický, jelikož uskutečnění mnoha akcí ovlivnila epidemiologická situace ve státě (šířící se nákaza virem Covid 19) a na ni navazující protiepidemiologická opatření, zejm. uzavření školských zařízení.

Přesto byly uspořádány následující akce pro příslušné věkové skupiny:

Tab. č. 5: Akce primární prevence

1.stupeň ZŠ	- zdravý životní styl (např. projekt Sám sebou) -základní informace o drogové problematice vzhledem k věku dětí (např. Den bez tabáku) -stmelování kolektivů, přátelské vztahy mezi dětmi -víkendová hudební soustředění -hudební koncerty -bruslení -atletický víceboj -plavecký výcvik -prevence úrazů v dopravě (např. Dopravní výchova – pouze podzimní část) -letní tábor při škole
2.stupeň ZŠ	-vztahy ve třídě, nastavení pravidel spolupráce, stmelování kolektivu (např. kurz Alfa, lyžařský výcvik zrušen vzhledem k epidemiologické situaci)

	<ul style="list-style-type: none">-komunikace, nastavení jejích pravidel (např. obhajoby absolventských prací – nahrazeny)-bezpečný internet, kyberšikana, trestní odpovědnost (např. projekt Sám sebou)-sexualita, partnerství, pohlavně přenosné choroby (např. projekt Vím, kdo jsem)-právní povědomí, hranice zákona-multikulturní výchova, předsudky a stereotypy, prevence xenofobie a rasismu (např. přednáška JUDr. Kašpara)-hudební koncerty-atletický kemp-jazykové pobyty (přesunuty, vzhledem k hygienickým opatřením, na další školní rok)-volba povolání, testy profesní orientace (např. kurz Odrazový můstek – na střední školu beze strachu)
--	---

V rámci výuky jsou na škole využívány nejen tradiční osvědčené metody práce se žáky, jakými jsou např. přednášky, diskuze, besedy či exkurze, ale i další, zejména prožitkové aktivity, které podporují osobnostně sociální výchovu, a to mezipředmětově, s těžištěm ve všech výchovných předmětech.

6.2. Zpráva výchovného poradce o výchovných problémech ve školním roce 2019/2020 (Sepsal: Mgr. Martin Mužík, výchovný poradce pro 2.stupeň ZŠ)

Ve školním roce 2019/2020 řešil výchovný poradce následující výchovné problémy:

1. **3 případy problematických vztahů ve třídním kolektivu.** Výchovný poradce vždy provedl pohovor s eventuálními oběťmi, svědky, dětmi označenými jako agresory a zákonnými zástupci v duchu metodického pokynu. U jednoho případu výchovný poradce došel k závěru, že se o šikanu nejedná. V dalším případě se jednalo o šikanu méně závažnou a další případ zůstal kvůli koronavirové krizi nedořešen.

2. **1 případ kouření v areálu školy.** I tento případ byl řešen v duchu metodického pokynu. Byl proveden pohovor s žákyní, dále pohovor se zákonným zástupcem, kde mu bylo mimo jiné doporučeno specializované pracoviště k odvykání kouření u mladistvých. Žákyni byl udělen kázeňský trest podle klasifikačního řádu.

3. **5 případů záškoláctví.** 4 případy byly nad 25 neomluvených hodin. Následoval pohovor s žákem, výchovná komise, ke které byl vždy přizván zástupce OSPOD, v jednom případě i probační úřednice, a zpráva pro OSPOD. Žákům byl dále udělen kázeňský trest podle klasifikačního řádu. V jednom případě byl žák poslán na dobrovolný pobyt v SVP. Jeden případ byl do 10 hodin. Proběhl pohovor s žákem, pohovor se zákonným zástupcem a kázeňský trest podle klasifikačního řádu.

4. **1 případ útěku z výuky.** K případu byla volána PČR. Proběhl pohovor s žákyní, pohovor se zákonným zástupcem za přítomnosti OSPOD a kázeňský trest podle klasifikačního řádu.

5. 1 případ fotografování a pořizování videozáznamů na půdě školy bez svolení pedagogů. Celá věc byla oznámena PČR a OSPOD podle metodického pokynu. Proběhly výchovné pohovory s žáky a s rodiči. Dále proběhla v dané třídě mimořádná třídní schůzka a preventivní program týkající se kyberšikany.

6. Závažné rodinné problémy žákyně naší školy. Probíhala intervence v těsné spolupráci s OSPOD. Dále se výchovný poradce účastnil případové konference v této souvislosti svolané OSPOD Říčany.

Spolupráci s OSPOD a PČR hodnotí výchovný poradce jako mimořádně dobrou.

6.3. Dostupnost publikací, filmů o návykových látkách ve školním roce 2019-20

Ve školní knihovně je k dispozici několik publikací, které mohou učitelé využívat ve svých hodinách k prevenci užívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů.

Jedná se o tyto publikace:

Tab. č. 6: Texty pro mladší školní věk

Přehled (autor/dílo)	
Abeceda společenského chování, V. Smejkal	Místo na slunci, S. Fountian
Ahoj úmluvo, M. Bělohávek	Nenič své chytré tělo, C. Raynerová
AIDS - fakta, naděje, L. Montagnier	O čápech a vránách, O. Trojan
Alkohol, drogy a vaše děti, K. Nešpor	První kroky - lidská práva, MŠMT
Co je úmluva o právech dítěte, J. Ondráčková	Slabikář dětských práv, Nadace Naše dítě
Dětská práva, Nadace Naše dítě	Víc než pomoc sobě, B. Blažek
Dětsví bez úrazů, J. Kostner	Prevence a řešení šikany ve škole - S. Bendl
Drogy - co bychom o nich měli vědět, M. Borník	Františku, přestaň konečně zlobit - P. Ondráče
LSD, M. Miovský	

Tab. č. 7: Texty pro starší školní věk:

Přehled (autor/dílo)	
Alkohol, drogy a vaše děti, K. Nešpor, L. Csémy	Sexualita - 100 otázek a odpovědí
Řekni drogám ne!, desatero protidrogové prevence	Mládež, společnost a stát - Bulletin
Drogová závislost, J. Presl	Potřebujete psychoterapii? - Matoušek
Kouření, pití, drogy - K. Nešpor	Smrt, konečná stanice - Smithová
Bolest šikanování, M. Kolář	Kde se to v nás bere? - Day
Agresivita a šikana mezi dětmi, P. Říčan	Jak učit výchovu k manželství a rodičovství? – Šulová

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

Fit in 2001 +, K. Nešpor, D. Fischerová, L.Csémy, H. Pernicová	Šílenství v zrcadle dějin - černoušek
Po dobrém nebo po zlém?, Z. Matějček	Co máme vědět o AIDS?
Zásady efektivní primární prevence, Nešpor, Csémy, Pernicová	AIDS - syndrom získaného selhání imunity
Prevence problémů působených návykovými látkami na školách	AIDS - a my - Holub a kol.
Jak předcházet problémům působených návykovými látkami na ZŠ a SŠ?	Multikulturní výchova - teorie-praxe-výzkum - Průcha
Jak se vyhnout AIDS? - Earvin "Magic" Johnson	Dej mi ruku, ať mohu mluvit - Vexian
Kouření, pití, drogy - Nešpor	Prevence a řešení šikany ve škole - Bendl
City, sexualita, AIDS - Henri Joyeux	Likvidační životní styl - VZP
Týká se to i mně? Jak překonat problémy s alkoholem. - Nešpor	Sexualita mládeže - dětská pornografie - metodika pro učitele
Fit in 2001 - Nešpor	Františku, přestaň konečně zlobit anebo... - Ondráček
Rasismus a nacionalismus v současném životě - Rýdl, Nezel	Psychologie v praxi – Klapač
Návykové látky - Romantické období končí - Nešpor	Psychologie dětí – Adler
Mládež a drogy - Urban	Návykové látky – romantické období končí – Nešpor
O nás pro nás - Deník školáka - 1. a 2. díl	Pozor, nebezpečí – A. Rýdl
Důvěrně a otevřeně o sexualitě - Donát	Drogová závislost – Presl
Člověk a jeho práva2 – děti v čase přeměn – Kroupová	Rodina proti kriminalitě – praktické rady a informace
Řekni drogám NE – desatero protidrogové prevence	Psychologie školní úspěšnosti žáků – Helus, Mareš a kol.
Zavřete před podvodníky dveře – informační materiál policie ČR	Vyber si zdraví – informační příručka
Šikana informační leták	Drogy – jak vlastně vypadají? (informační materiál pro rodiče)
Co bychom měli vědět o sexuálním zneužívání – informační leták	Sebevražda a mladí lidé – informační leták
Zbraně a výbušniny nejsou hračky a každou chybu tvrdě trestají – informační leták	Andělé na jehla netančí – mládež kriminalita a drogy
Klíč k bezpečí – Kocábek, Koníček, Červená	Dospívání a sex - Meredithová
Týrání – informační leták	Za zavřenými dveřmi domácí násilí – bulletin prevence kriminality MV ČR
10 kroků jak pomoci svému dítěti říkat „Ne“ alkoholu a drogám – Fit in	Cože? Já a rasista? Informační brožura
Multimediální CD ROM - Drogy smrtelné nebezpečí	Jak se bránit šikaně – praktický rádce pro děti, rodiče i učitele, Evelyn M. Fieldová
Nová cesta k léčbě šikany – Michal Kolář	

6.4. Spolupráce s organizacemi - efektivita, potřeby

Škola spolupracuje již řadu let s Policií ČR, dále s Pedagogicko-psychologickou poradnou, s Odborem sociálně právní ochraně dětí v Říčanech, s protidrogovým koordinátorem města či s občanským sdružením Cesta integrace.

Spolupráce s **OSPOD** byla v minulém školním roce na velmi dobré úrovni, stejně tak s manželi **Kašparovými** či skupinou **Odyssea**, a to nejen při realizaci stmelovacích kurzů pro žáky 6. ročníků, ale též při individuálních programech pro třídy.

Subjekty pracující s dětmi a mládeží ve volném čase, kulturní a sportovní střediska, nabídka mimoškolních aktivit: Mraveniště, sportovní klub Fk Radošovice, FBC Říčany, Tae-kwon-do.

V loňském školním roce 2019-20 probíhalo v rámci **Mraveniště CVC při ZŠ Bezručova** zhruba 30 kroužků, které zahrnovaly oblasti sportovní, výtvarné, hudební i vzdělávací a byly určeny žákům prvního i druhého stupně. Je však nutné zdůraznit, že i přes velký zájem žáků, ovlivnila aktivity kroužků též epidemiologická situace ve státě.

V letošním školním roce 2020-21 je prozatím připravena většina kroužků ve stejném či podobném rozsahu a se stejnou náplní jako vloni. Velký zájem je zejména o kroužky sportovní a hudební. Mraveniště zůstává pořadatelem jednorázových akcí pro děti a mládež během školního roku – jde o kreativní výtvarné a keramické soboty, Indiánské loučení s létem, Čertovský rej, Dětský karneval a Dětský den. Kromě toho stejně jako vloni plánuje Mraveniště dětský tábor na horách v době jarních prázdnin a 3 běhy příměstského tábora v době letních prázdnin.

6.5. Dotazníkové šetření

Na 2. stupni bude pokračovat akce zjišťování výskytu šikany a patologického chování v jednotlivých třídách. Na základě zkušeností z loňského školního roku bude více dbáno na součinnost s třídními učiteli a motivaci žáků k dobrovolnému odevzdání anonymních dotazníků.

S výsledky tohoto šetření je obratem po analýze všech dotazníků seznámeno vedení školy, resp. pan ředitel. Jsou mu nabídnuty i návrhy řešení zjištěných problémů.

Tab. č. 8: Harmonogram realizace dotazníkové šetření

Harmonogram realizace:	Termín:	Odpovídá
Vypracování či vytipování vhodných dotazníků	Říjen 2020	<i>P. Holoubková</i>
Realizace a sběr dat z jednotlivých tříd	Listopad 2020	<i>P. Holoubková, tř. učitelé</i>
Vyhodnocení dotazníků	Únor 2021	<i>P. Holoubková, tř. učitelé</i>
Závěrečná zpráva	Březen 2021	<i>P. Holoubková</i>

6.6. Samostatné primárně preventivní projekty školy

Projekt „Alfa“ – stmelovací kurz pro žáky 6. tříd, organizačně spolupracujeme se společností Odyssea (www.odyssea.cz), navrhovaný i pro školní rok 2020-2021.

Projekt „Sám sebou“ – pravidelná součást preventivního programu naší základní školy, spolupráce s JUDr. Kašparem a Mgr. Kašparovou, společnost Pedagogické, psychologické a právní poradenství (www.pppk.cz). Tento projekt je navrhovaný i pro školní rok 2020-2021.

Cíleně preventivně zaměřené „dny“ ve spolupráci s Cestou integrace – např. „Den bez tabáku“, „Dopravní výchova“ apod. Tyto akce jsou v rámci preventivního působení na mladší i starší žáky žádoucí a přínosné. Jejich využití je navrženo i v dalším školním roce.

Mezi další navrhované akce pro školní rok 2020-2021 patří cíleně zaměřené besedy se žáky, které budou organizovány nejspíše ve spolupráci s klubem Cesta integrace nebo společností Projekt Odyssea. Témata, která jsou pro besedy žádoucí, znázorňuje tabulka:

Tab. č. 9: Témata preventivních besed se žáky

4. ročník	-diagnostika třídních kolektivů (např. šikana, začlenění do kolektivu apod.), -pozitivní ovlivnění třídního kolektivu ve směru posílení jeho soudržnosti, -prevence rizikového chování
5. ročník	-pozitivní ovlivnění každého třídního kolektivu ve směru posílení jeho soudržnosti, -diagnostika třídních kolektivů a problémů ve vzájemných vztazích, problémů jednotlivých žáků, které mají negativní dopady na kvalitu jejich života (např. nízké sebevědomí, neúměrné požadavky na dosahované výsledky, šikana, začlenění do kolektivu, rodinné zázemí apod.), -předání základní informace ke zdravému životnímu stylu se zaměřením na prevenci návykových látek (tabák, alkohol) a na rizika spojená s patologickým prostředím part (majetková a násilná trestná činnost).
6.-8.ročník	-diagnostika vztahů v třídních kolektivech a jejich vývoj v jednotlivých ročnících se zaměřením na vnitřní sociální vazby, posilování sociálních vazeb, -prevence návykových látek, rizika, důsledky zneužívání, -hledat a navrhnout možnosti řešení zjištěných problémů, -perspektivní směřování v souvislosti s předpokládanou profesní přípravou v rámci středoškolského vzdělávání (pro vyšší ročníky), -seznámit žáky s problematikou trestné činnosti páchané dětmi a mladistvými, zákonnými právy a povinnostmi, základy trestní odpovědnosti.
9. ročník	Posílit a pozitivně formovat právní vědomí žáků, kteří již dosáhli, či dosáhnou věkové hranice trestní odpovědnosti, upozornit na důsledky porušování právních norem a na praktických příkladech jim přiblížit rizikové situace charakteristické pro jejich věkovou skupinu (majetková a násilná trestná činnost, drogy, sexuálně motivovaná trestná činnost, vandalismus apod.). Seznámit je s jejich právy a povinnostmi po dosažení 15 let věku.
Tyto besedy jsou plánované s časovou dotací cca 3 vyučovací hodiny pro každou třídu všech ročníků, následuje vždy rozbor s třídními učiteli, vedením školy a metodikem prevence. Akce by měly být písemně vyhodnoceny a závěry promítnuty do další práce s třídními kolektivy.	

7. DALŠÍ AKTIVITY ŠKOLY

7.1. Schránka důvěry

Ve škole je zavedena "schránka důvěry", do níž mohou žáci dávat své anonymní dotazy či informace. Žáci v jednotlivých třídách každoročně dostávají informaci o umístění a o funkci tohoto zařízení. Ve škole dále existuje možnost, aby žák využil e-mailové pošty a obrátil se na učitele s prosbou o pomoc. Tohoto komunikačního kanálu velmi často využívají. Jeví se nám to jako ideální možnost, zvláště v době, kdy prakticky téměř každý má přístup k e-mailu a k internetu. Pro žáky je k dispozici e-mailová adresa Mgr. Martina Mužíka.

7.2. Konzultační hodiny

Výchovní poradci a školní metodik prevence sociálně patologických jevů jsou ve škole pro žáky i rodiče, též pedagogy, i mimo svoji pracovní dobu. Po telefonické či emailové domluvě, nebo při konzultačních hodinách.

Pro školní rok 2020-2021 jsou konzultační hodiny výchovné poradkyně pro 1. stupeň Mgr. Blanky Benešové pevně stanoveny, a to na čtvrtek v čase 8:15-9:55. Po dohodě je přítomna kdykoli. Výchovný poradce pro 2. stupeň naší školy Mgr. Martin Mužík má konzultační hodiny stanoveny ve středu v rozmezí 8:15-12:00. Dále po ústní nebo telefonické dohodě kdykoli. Úzce nadále spolupracuje se zástupcem ředitele Mgr. Jakubem Glaserem, který též působí jako výchovný poradce s časovou dotací 1 hodina týdně.

Školní metodik prevence Mgr. Pavla Holoubková nemá pevně stanoveny konzultační hodiny. V případě potřeby a po ústní či telefonické dohodě je přítomna kdykoli.

7.3. Školní vrba

Základní škola má na svých webových stránkách vytvořenu záložku pro tzv. Školní vrbu. Jedná se o virtuální obdobu schránky důvěry, dále slouží i jako nápadník žáků pro různé akce či možnost kontaktovat diskrétně učitele.

7.4. Třídnické hodiny

Každý třídní učitel stanoví 2x měsíčně termín třídnické hodiny ve své třídě. Nejedná se zde o prostor vyhrazený pouze řešení absence, ale spíše o čas věnovaný třídnímu kolektivu, jeho stmelení, diskusi nad aktuálními problémy ve výuce i mimo ni. Z třídnických hodin si třídní učitel vede záznam, při řešení aktuálního problému (např. výrazná nekázeň, záškoláctví, patologické chování...) uvědomí výchovného poradce či metodika prevence.

7.5. Příruční knihovna

Příruční knihovnička s propagačními materiály, odbornou literaturou, beletrií, videotéka je budována ve spolupráci s vedením školy, rodiči i žáky.

Je k dispozici rodičům, pedagogům i žákům.

8. VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Z nabídek zasílaných škole je každoročně připraven plán školení, seminářů, přednášek, odborných výcviků a dalších aktivit. Dle seznamu aktivit si pedagogové vybírají akce, kterých se zúčastní, následně zpracují jejich hodnocení a seznámí se závěry ostatní pedagogy.

9. SPOLUPRÁCE SE ŠKOLSKOU RADOU A ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Školní poradenské centrum s radou školy spolupracuje. V loňském školním roce výchovný poradce a školní metodik prevence předložili tento MPP školské radě k posouzení. Rada se

s dokumentem seznámila a přijala ho. Rádi bychom opět radu školy požádali o posouzení Minimálního preventivního plánu pro školní rok 2020-21, spolupráci, nápady, sdělení kontaktů a další.

V minulých letech se nedařilo navázat užší kontakt s rodiči žáků této školy a zasvětit je do problematiky sociálně nežádoucích jevů, natož s nimi významněji spolupracovat. Zdá se, že rodiče nemají zájem. Zájmem školy však je co nejvíce spolupracovat především s rodiči. Děje se tak zatím prostřednictvím třídních schůzek, konzultací, výchovných komisí a osobních pohovorů s pozvanými rodiči do školy. Další forma komunikace je pomocí žákovských knížek nebo telefonátů s některými rodiči.

Významným a osvědčeným pomocníkem se stala komunikace s rodinami prostřednictvím internetu.

Naším dalším poznatkem je, že rodiče v oblasti sociálně patologických jevů začnou se školou spolupracovat až tehdy, když se u jejich dítěte objeví nějaký problém. Jejich spolupráce se často omezuje pouze na návštěvu školy.

10. ZAPOJENÍ ŠKOLY DO VYHLÁŠENÝCH PREVENTIVNÍCH PROGRAMŮ JINÝCH ORGANIZACÍ

Škola se podílí na koordinaci minimálních preventivních programů ostatních škol ve městě a pod vedením Protidrogového koordinátora města Říčany Mgr. Markéty Hubínkové se aktivně účastní všech koordinačních schůzek a výchozích projektů.

11. SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI ORGANIZACEMI

Bude pokračovat spolupráce s těmito organizacemi:

11.1. Oblast školství

- školní psycholog – PaedDr. Iveta Míková

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

- koordinátorem prevence pedagogicko - psychologické poradny PPP Praha - Východ- Libuše Vyternová
- odborníky PPP - odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem

11.2. Oblast zdravotnictví

- lékaři - dětské lékaři Říčany - viz tel. seznam Říčany
- dětský psychiatr, psycholog

11.3. Oblast sociálních věcí

- pracovnice OSPOD a protidrogový koordinátor města Říčany
- Policie ČR, Městská policie Říčany

Ve spolupráci s policií se pokusíme v průběhu školního roku připravit preventivní akce - např. besedy, přednášky na téma: "Řešení trestné činnosti ve škole, například dealerství drog, držení drog, krádeže.., viz výše

12. HODNOCENÍ AKTIVIT A SLEDOVÁNÍ JEJICH EFEKTIVITY

V oblasti hodnocení sledujeme:

- stanovení kritérií efektivity programu, kritérií efektivity jednotlivých dílčích aktivit;
- způsob vedení evidence akcí a jejich hodnocení (bodování, slovní hodnocení, srovnávání...);
- zprávy o plnění programu předkládané vedení školy, krajskému školskému protidrogovému koordinátorovi.

Jednotlivé části programu kontroluje realizátor programu, pravidelně je vyhodnocuje a podle výsledků program modifikuje. S výsledky seznamuje pedagogy i rodiče a výsledky zveřejňuje, publikuje. Každoročně zpracovává závěrečnou zprávu o realizaci MPP, kterou předkládá vedení školy.

13. ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ

Se školním řádem a sankcemi za jeho porušení jsou seznámeni žáci i rodiče na začátku školního roku, kdy každý žák obdrží školní řád, svým podpisem žák i rodič potvrdí, že se s řádem seznámil.

Řešení přestupků na naší škole podléhá výjimečnosti řešené situace, obsahu a rozsahu porušení školního řádu. Neopomíjíme individuální přístup, neváháme spolupracovat s dalšími subjekty.

Výjimečné situace se dají rozdělit do skupin:

Výchovné problémy

- Drobná ojedinělá nekázeň a porušování školního řádu v hodinách a o přestávkách – zejména vyrušování, vykřikování, nepořádnost
- Opakovaná drobná nekázeň v hodinách a o přestávkách
- Závažné kázeňské problémy jsou zejména:

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

- Neúcta vůči pedagogickému pracovníku, závažné neuposlechnutí pokynu pedagogického pracovníka, verbálně agresivní chování vůči němu, jeho fyzické napadení
- Šikana, rvačka s následky zranění, či materiální újmy
- Poškození školního majetku
- Poškození cizího majetku
- Krádeže
- Podvody a lhaní
- Požívání a distribuce návykových látek

Obtížné životní situace

- Ztráta blízké osoby – rozvod, úmrtí v rodině
- Rodinné problémy
- Konfliktní situace v rámci třídního kolektivu
- Zanedbávání rodinné péče
- Školní neúspěšnost

13.1. Řešení výjimečných situací

Při řešení výjimečných situací v rámci školy je důležitá spolupráce všech pedagogických pracovníků, zvláště pak výchovných poradců, školního metodika prevence sociálně patologických jevů (dále jen školní metodik prevence), vedení školy a třídního učitele.

Výjimečné situace se řeší vždy individuálně (každý případ je jiný), s ohledem zejména na osobnost žáka a jeho osobnostní vlastnosti, aktuální psychický a zdravotní stav, jeho rodinné zázemí, postavení žáka v sociometrii třídy jako malé sociální skupiny a možnosti školy. K účinnému řešení výjimečných situací je bezpodmínečně nutná spolupráce rodičů.

Při řešení výjimečných situací je také nutno přihlídnout k věku žáka a jeho možnostem, zvláště pak rozumovým a stupni mentálního vývoje, zvláště charakteru a jiných osobnostně a sociálně psychologických vlastností.

Každý pedagog je povinen o každém závažném kázeňském problému informovat vedení školy. Závažné kázeňské problémy řeší s pověřením ředitele školy nebo zástupce ředitele školy minimálně dva pedagogové, nejlépe zástupce ředitele školy a výchovný poradce nebo školní metodik prevence

Šetřením výjimečné události pověřuje pedagogického pracovníka ředitel prostřednictvím zástupce ředitele.

Při jednání s rodiči o závažném kázeňském problému, kromě jiných, je vždy přítomen zástupce vedení školy, výchovný poradce nebo školní metodik prevence, o jednání se vždy vede protokol. O šetření závažných kázeňských problémů se vyhotovuje zápis, který obsahuje zvláště výpovědi žáků, které mohou být i opatřeny jejich podpisem.

Pedagog musí jednat především v zájmu dítěte. Důležité je, aby bylo žákovi dáno najevo, že pedagog neodsuzuje jeho osobu jako takovou, ale pouze jeho jednání, vždy přistupuje k řešení s pedagogickým taktem a etikou. Při udělení trestu je důležité, aby ho žák pochopil a přijal, jinak pozbývá na účinnosti.

13.2. Doporučený postup při řešení výjimečných situací

a) Drobná ojedinělá nekázeň a porušování školního řádu v hodinách a o přestávkách

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

- výchovní pohovor s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem nebo jiným pedagogickým pracovníkem
- podání informace rodičům prostřednictvím žákovské knížky

b) Opakovaná drobná nekázeň v hodinách a o přestávkách

- výchovní pohovor s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem nebo jiným pedagogickým pracovníkem
- podání informace rodičům prostřednictvím žákovské knížky a doporučuje se i osobní schůzka s rodičem, při které pedagog objasní svůj postup
- kázeňský postih podle Klasifikačního řádu školy

c) Závažné kázeňské problémy, neúcta vůči pedagogickému pracovníku, závažné neuposlechnutí pokynu pedagogického pracovníka, verbálně agresivní chování vůči němu, jeho fyzické napadení

- oznámení události vedení školy
- výchovní pohovor s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem
- pečlivé prošetření a jednání s rodičem, kdy u některých částí se doporučuje, aby byl přítomen i žák (aktér), aby mohl své chování popsat a vysvětlit
- kázeňský postih podle Klasifikačního řádu školy

d) Šikana, rvačka s následky zranění, či materiální újmy

- na prvním místě ochránit oběti (v úvahu připadá i možnost přeradit žáka do jiné třídy)
- oznámit tuto událost řediteli školy nebo zástupci ředitele školy
- celou událost pečlivě prošetřit. Při šetření se držet zejména těchto zásad:
 1. postupovat diskrétně a takticky
 2. chránit zdroj informací
 3. se shromažďováním informací začít nejprve u obětí, potom si důležité body jejich výpovědí ověřit u nezúčastněných svědků a shromáždit důkazy a naposledy provést šetření s agresory
 4. Vyslychat každého zvlášť
 5. velmi závažné případy oznámit policii a přizvat odbornou pomoc
- výchovní pohovor s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem
- jednání s rodičem, kdy u některých částí se doporučuje, aby byl přítomen i žák (aktér), aby mohl své chování popsat a vysvětlit
- v závažných případech vyzvat ke spolupráci OSPOD a Policii ČR
- kázeňský postih podle Klasifikačního řádu školy (je možné připojit také další výchovní opatření jako je vyloučení ze školního výletu, vyloučení z jiné akce školy)

e) Poškození školního majetku, poškození cizího majetku, krádeže

- oznámit řediteli školy nebo zástupci ředitele školy
- pečlivé prošetření
- výchovní pohovor s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem
- vrácení nebo náhrada věci

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

- jednání s rodičem, kdy u některých částí se doporučuje, aby byl přítomen i žák (aktér), aby mohl své chování popsat a vysvětlit
- v závažných případech vyzvat ke spolupráci OSPOD a Policii ČR
- kázeňský postih podle Klasifikačního řádu školy

f) Podvody a lhaní

- při šetření těchto případů je nutno více než v ostatních případech pátrat po příčině a s ohledem na ní problém řešit. Některé podvody (přepisování známek, falšování podpisu) a lži jsou vyvolány strachem a jsou někdy důsledkem impulsivního jednání (nebere ohled na následky). Nepřiměřenými reakcemi ze strany pedagogů lze u dítěte tenzi ještě zhoršit až k suicidálním reakcím. V těchto případech lze dítěti pomoci i tak, že s daným problémem citlivě seznámí rodiče pedagog.

- oznámit řediteli školy nebo zástupci ředitele školy
- pečlivé prošetření
- výchovný pohovor s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem
- kázeňský postih podle Klasifikačního řádu školy pouze tehdy, je-li případ jasný a prokázáný

g) Požívání a distribuce návykových látek

- předání informace rodičům
- vyšetřování přenechat policii
- kázeňský postih podle Klasifikačního řádu školy – pouze jde-li o požívání a distribuci návykových látek v prostorách školy

13.3. Pomoc školy při řešení obtížné životní situace žáka/rodiny

O obtížných situacích se zpravidla nevede záznam. Výjimku tvoří zejména podezření na zanedbávání rodinné péče. V těchto případech je povinností pedagoga prostřednictvím ředitele školy informovat odbor sociálněprávní ochrany dětí a rodiny.

Cílem poradenství v obtížných životních situacích žáka je poskytnout mu útěchu a sociální oporu. V některých případech lze i upozornit rodiče na náhled dítěte na obtížnou situaci.

Pedagog při práci s takovým dítětem jedná diskrétně a zpravidla sám. Doporučuje se však pracovat na veřejném prostranství (např. spojovací chodba). Je třeba také zdůraznit, aby pedagog při řešení obtížných situací dítěte bral v úvahu etické normy učitelského povolání.

13.4. Školní program proti šikanování

- situaci mapujeme pomocí Dotazníku o šikanování
- v rámci DVPP se pedagogové budou vzdělávat v této problematice
- ve školním programu proti šikanování jsou zapojeni všichni pedagogové naší školy
- užší realizační tým k řešení šikany se skládá z ředitelky školy, metodika prevence sociálně patologických jevů, výchovného poradce a zástupkyně ředitele 1. a 2. stupně
- ředitelem školy jsou třídním učitelům jednou za 14 dní nařízené třídnické hodiny, při kterých probíhá mimo jiné primární prevence šikanování

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

- primární prevence probíhá i v rámci výuky – v ORV je v ŠVP téma šikana a výchovný poradce na začátku každého školního roku rámcově v každé třídě druhého stupně rámcově probere postupy školy při řešení závažných kázeňských problémů včetně šikany. V ostatních předmětech viz výše.
- v rámci minimálního preventivního programu také škola realizuje jednorázové preventivní akce, ale i dlouhodobé a zážitkové několikadenní akce jako specifickou prevenci šikany
- škola má smysluplně formulované články školního řádu týkající se šikany
- škola spolupracuje s rodiči a o postupech školy jsou rodiče informováni především při třídních schůzkách
- bojem proti šikaně se v rámci školních poradenských služeb zabývá především školní metodik prevence, výchovný poradce a školní psycholog
- škola při řešení šikany spolupracuje s OSPOD, Policií ČR, koordinátorkou prevence při PPP

Tab. č. 10: Řešení šikany

Řešení šikany	
Scénář pro počáteční obvyklou šikanu	Scénář pokročilá neobvyklá šikana
-odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany -rozhovor s informátory a oběťmi -nalezení vhodných svědků -individuální rozhovory se svědky -ochrana oběti -předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru: a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření) b) Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku) -realizace vhodné metody a) Metoda usmíření b) Metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise) -třídní hodina a) Efekt metody usmíření b) Oznámení potrestání agresorů - rozhovor s rodiči oběti -třídní schůzka -práce s celou třídou	1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany 2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí <i>Příprava podmínek pro vyšetřování</i> 3. Zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy 4. Zabránění domluvě na křivé výpovědi 5. Pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře) 6. Oznámení na policii, paralelně - navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům <i>Vyšetřování</i> 7. Rozhovor s obětí a informátory 8. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků 9. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky 10. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory <i>Léčba</i> 11. Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

14. CELKOVÝ ROZPOČET

Školení výchovného poradce + školního preventisty sociálně patologických jevů	15 000 Kč
Metodický materiál (knihy, videokazety, odborná literatura...)	3 000 Kč

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

Učební texty + pomůcky 1. stupeň	5 000 Kč
Učební texty + pomůcky 2. stupeň	10 000 Kč
Úhrada přednášek	47000 Kč
<u>Celkem bude ve školním roce 2020 - 2021 vynaložena částka z rozpočtu MÚ Říčany</u>	<u>80 000 Kč</u>

15. ZÁVĚR

Prevence sociálně patologických jevů u žáků naší školy je pevnou součástí výchovného působení po celých devět let jejich školní docházky. Specifická prevence je kontinuální, promyšleně tematicky členěná po jednotlivé ročníky. Úzce spolupracujeme s různými institucemi, snažíme se nabídku programů obohacovat o současné jevy a aktuální potřeby žáků, jejich rodičů i pedagogů. Nespecifická prevence je tradiční součástí života naší školy. Efektivitu tohoto působení není možné měřit či počítat, u mnohých žáků lze někdy pouze doufat v pozitivní účinek, který se projeví mimo výuku, mimo školu či v pozdějším věku.

Umět říci NE nabídce drog či alkoholu, umět POMOCI šikanovanému, VYHLEDAT pomoc či „jen“ mít snahu o problematičtém chování KOMUNIKOVAT. To jsou základní pilíře minimální preventivní snahy základní školy, na níž se podílí pedagogický sbor, odborníci, rodiče i samotní žáci.

Minimální preventivní plán je koncipován dlouhodobě, každý školní rok dle evaluace upravován a aktualizován právě tak, aby respektoval všechna fakta a snažil se naplnit snahu vybavit co nejvíce žáků schopností, vůlí a rozumovými předpoklady ubránit se negativním vlivům a nátlakům part i jednotlivců.

PŘÍLOHY

METODICKÉ, UČEBNÍ MATERIÁLY

Texty pro věkovou skupinu odpovídající 1.stupni:	
Z. Kašparová, T. Houška:,Sám sebou" pro 1. stupeň	Františku, přestaň konečně zlobit - P. Ondráče
Abeceda společenského chování, V. Smejkal	Místo na slunci, S. Fountian
Ahoj úmluvo, M. Bělohávek	Nenič své chytré tělo, C. Raynerová
AIDS - fakta, naděje, L. Montagnier	O čápech a vránách, O. Trojan
Alkohol, drogy a vaše děti, K. Nešpor	První kroky - lidská práva, MŠMT
Co je úmluva o právech dítěte, J. Ondráčková	Slabikář dětských práv, Nadace Naše dítě
Dětská práva, Nadace Naše dítě	Víc než pomoc sobě, B. Blažek
Dětsví bez úrazů, J. Kostner	Prevence a řešení šikany ve škole - S. Bendl
Drogy - co bychom o nich měli vědět, M. Borník	LSD, M. Miovský

Texty pro věkovou skupinu odpovídající 2.stupni:	
Z. Kašparová, T. Houška:,Sám sebou 1 - 4 (pro 6. - 9-ročník	Nová cesta k léčbě šikany – Michal Kolář
Alkohol, drogy a vaše děti, K. Nešpor, L. Csémy	Sexualita - 100 otázek a odpovědí
Řekni drogám ne!, desatero protidrogové prevence	Mládež, společnost a stát - Bulletin
Drogová závislost, J. Presl	Potřebujete psychoterapii? - Matoušek
Kouření, pití, drogy - K. Nešpor	Smrt, konečná stanice - Smithová
Bolest šikanování, M. Kolář	Kde se to v nás bere? - Day
Agresivita a šikana mezi dětmi, P. Říčan	Jak učit výchovu k manželství a rodičovství? – Šulová
Fit in 2001 +, K. Nešpor, D. Fischerová, L.Csémy, H. Pernicová	Šílenství v zrcadle dějin - černoušek
Po dobrém nebo po zlém?, Z. Matějček	Co máme vědět o AIDS?
Zásady efektivní primární prevence, Nešpor, Csémy, Pernicová	AIDS - syndrom získaného selhání imunity
Prevence problémů působených návykovými látkami na školách	AIDS - a my - Holub a kol.
Jak předcházet problémům působených návykovými látkami na ZŠ a SŠ?	Multikulturní výchova - teorie-praxe-výzkum - Průcha
Jak se vyhnout AIDS? - Earvin"Magic" Johnson	Dej mi ruku, ať mohu mluvit - Vexian
Kouření, pití, drogy - Nešpor	Prevence a řešení šikany ve škole - Bendl
City, sexualita, AIDS - Henri Joyeux	Likvidační životní styl - VZP
Týká se to i mně? Jak překonat problémy s alkoholem. - Nešpor	Sexualita mládeže - dětská pornografie - metodika pro učitele
Fit in 2001 - Nešpor	Františku, přestaň konečně zlobit anebo...-Ondráček
Rasismus a nacionalismus v současném životě - Rýdl, Nezel	Psychologie v praxi – Klapač
Návykové látky - Romantické období končí - Nešpor	Psychologie dětí – Adler
Mládež a drogy - Urban	Návykové látky – romantické období končí – Nešpor
O nás pro nás - Deník školáka - 1. a 2. díl	Pozor, nebezpečí – A. Rýdl
Důvěrně a otevřeně o sexualitě - Donát	Drogová závislost – Presl
Člověk a jeho práva2 – děti v čase přeměn – Kroupová	Rodina proti kriminalitě – praktické rady a informace
Řekni drogám NE – desatero protidrogové prevence	Psychologie školní úspěšnosti žáků – Helus, Mareš a kol.
Zavřete před podvodníky dveře – informační materiál	Vyber si zdraví – informační příručka

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

police ČR	
Šikana informační leták	Drogy – jak vlastně vypadají? (informační materiál pro rodiče)
Co bychom měli vědět o sexuálním zneužívání – informační leták	Sebevražda a mladí lidé – informační leták
Zbraně a výbušniny nejsou hračky a každou chybu tvrdě trestají – informační leták	Andělé na jehla netančí – mládež kriminalita a drogy
Klíč k bezpečí – Kocábek, Koníček, Červená	Dospívání a sex - Meredithová
Týrání – informační leták	Za zavřenými dveřmi domácí násilí – bulletin prevence kriminality MV ČR
10 kroků jak pomoci svému dítěti říkat „Ne“ alkoholu a drogám – Fit in	Cože? Já a rasista? Informační brožura
Multimediální CD ROM - Drogy smrtelné nebezpečí	Jak se bránit šikaně – praktický rádce pro děti, rodiče i učitele, Evelyn M. Fieldová

UŽITEČNÉ INFORMACE A ODKAZY, KONTAKTY (VÝBĚR)

www.cestaintegrace.cz	NZDM Klub Cesta je bezplatná sociální služba pro děti a mladé lidi v oblasti Říčanska.
www.dropin.cz	Středisko prevence a léčby drogové závislosti Drop In o.p.s.
www.sikana.cz	Informační portál Linky bezpečí
www.sananim.cz	Nestátní nezisková organizace zabývající se problematikou závislosti na nealkoholických drogách.
www.pppstredoceska.cz poradna@pppprahavychod.cz 281 867 331-4	Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, pracoviště pro Prahu východ
OSPOD 323 618 231	Odbor sociálně právní ochrany dětí, pobočka Říčany
www.policie.cz 323 602 016	Police ČR – Obvodní oddělení Říčany
Městská policie 323 618 150	Městská policie Říčany
Úřad práce posta@py.mpsv.cz 950 151 111	Úřad práce, pracoviště pro Prahu východ
www.klicov.cz	Výchovný ústav a středisko výchovné péče Klíčov
Klokánek fod@fod.cz 224 236 655	Fond ohrožených dětí

Minimální preventivní program 2. základní školy Bezručova Říčany, příspěvkové organizace pro školní rok 2020/2021

Krizové centrum ambulance@ditekrize.cz problem@ditekrize.cz 241 484 149 (nonstop linka)	Dětské krizové centrum Praha 4-Michle
www.linkabezpeci.cz 116 111	Linka bezpečí
Linka důvěry 222 580 697	Linka důvěry RIAPS (Regionální institut ambulancí psychosociálních služeb)
pomoc@rodicovskalinka.cz 840 111 234	Rodičovská linka pro dospělé

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY VE ŠKOLE, NABÍZENÉ ŠKOLOU

Hlavní spolupráce existuje s občanským sdružením Mraveniště, centrum volného času při 2. základní škole Bezručova Říčany, příspěvkové organizaci, které převážně pro děti této školy a v budově této školy organizuje celou řadu zájmových kroužků, a to v průběhu celého školního roku o prázdninách pořádá letní tábory + další aktivity - soutěže, besídky, veřejná vystoupení, pochody... Letošní nabídka zájmových kroužků se ustálila na čísle 32. Kroužky jsou sportovního, výtvarného, zejména keramického zaměření, dále přírodovědného, vzdělávacího, hudebního, technického, tanečního a uměleckého zaměření.

Obsahem činnosti Mraveniště je především získat děti pro jakýkoliv zájem a pokud možno jej co nejdéle udržet a postupně v nich vypěstovat zájem v trvalou zájmovou činnost. Cílem není vychovávat špičkové sportovce a umělce, ale děti zaujmout, ať mají talent či zručnost na jakékoliv úrovni. Hlavním cílem je děti motivovat k mimoškolní činnosti a zabránit nudě a nicnedělání.

Ve městě Říčany, existuje dále široká nabídka kulturního, přírodovědného a sportovního vyžití - fotbal, tenis, rugby, Sokol, basketbal, volejbal, taneční studia a společnosti, ekologické centrum, Liga lesní moudrosti, Junák- svaz skautů a skautek, kroužky a akce pořádané Římskokatolickou církví a mnoho dalších aktivit.

Přímo ve škole se žáci mohou setkat s kroužky a oddíly Taikwonda, sportovního tance, společenského tance, kopané, tenisu, jazykové kroužky...